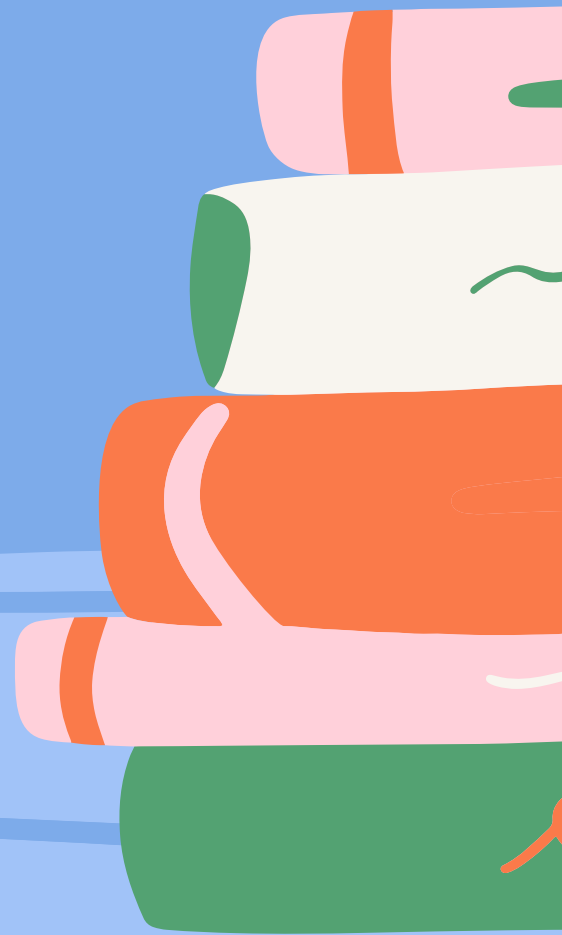

ШООО „БУРО САЛАЈ“

**ДАН ШКОЛЕ
&
МЕЂУНАРОДНИ
ДАН
ПИСМЕНОСТИ**

**МЕЂУНАРОДНИ ДАН ПИСМЕНОСТИ,
КОЈИ СЕ ОБЕЛЕЖАВА 8. СЕПТЕМБРА,
ОДАБРАН ЈЕ КАО ДАН ШКОЛЕ ЈЕР ЊИМЕ
ПРОСЛАВЉАМО ПЛЕМЕНИТУ МИСИЈУ И
ЈЕДАН ОД ГЛАВНИХ ЦИЉЕВА ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ, А ТО ЈЕ
ФУНКЦИОНАЛНО ОПИСМЕЊАВАЊЕ
ОДРАСЛИХ.**

ПИСМЕНОСТ НАМ ОМОГУЋАВА СТИЦАЊЕ
РАЗЛИЧИТИХ ИНФОРМАЦИЈА И ЗНАЊА
ДОСТУПНИХ У ШТАМПАНОМ ИЛИ
ДИГИТАЛНОМ ОБЛИКУ.

НЕПИСМЕНИ ПОЈЕДИНАЦ НИЈЕ ОСПОСОБЉЕН
ДА КОРИСТИ ПРЕДНОСТИ МОДЕРНОГ ДОБА И
ИНТЕРНЕТ КАО ЈЕДАН ОД ГЛАВНИХ ИЗВОРА
ИНФОРМИСАНОСТИ.

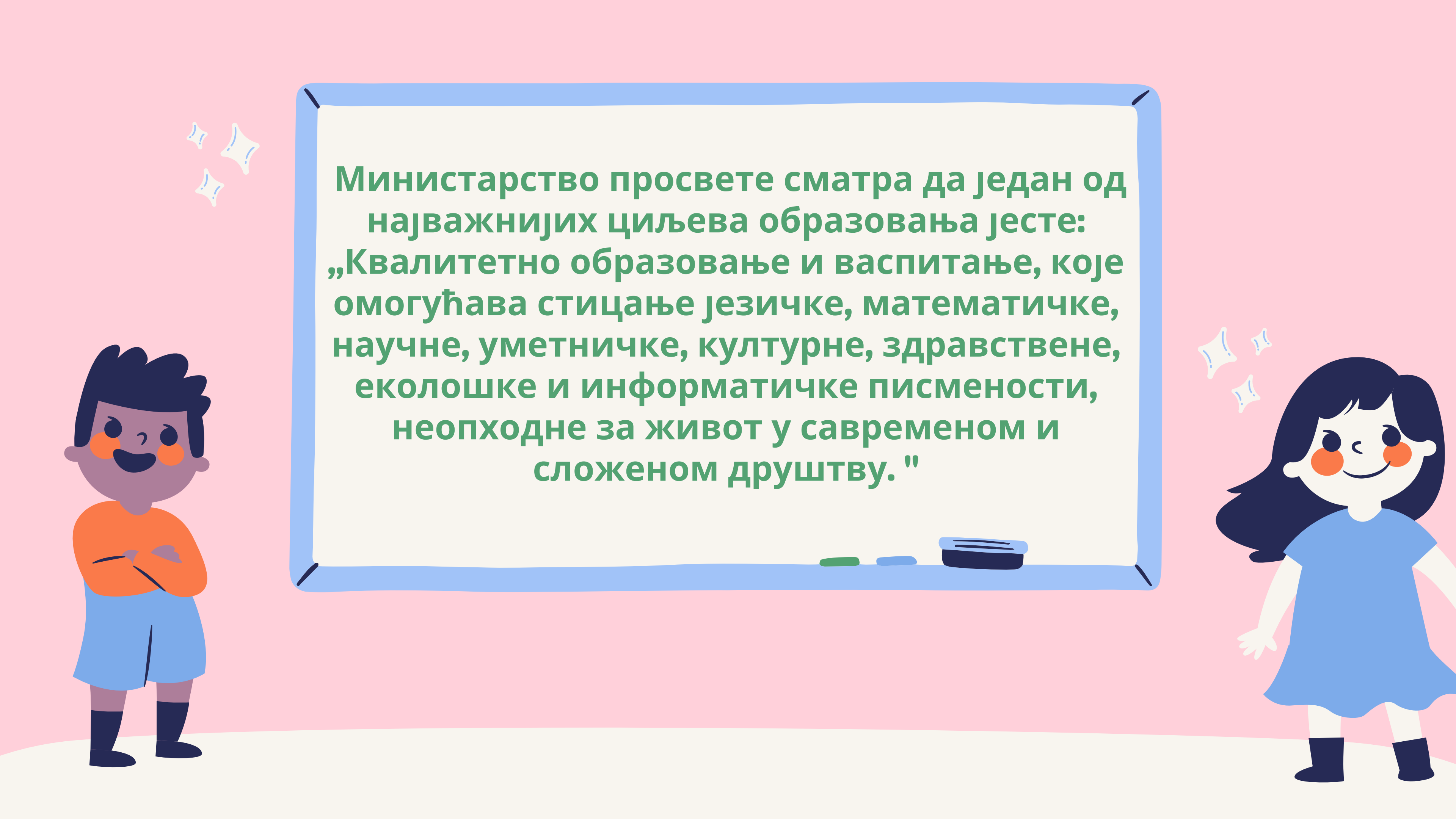

Унеско дефинише писменост као
способност идентификације,
разумевања, тумачења, креирања,
комуникације и израчунавања,
користећи штампане и писане
материјале повезане са различитим
контекстима.

Писменост подразумева континуитет
учења у омогућавању појединцима да
постигну своје циљеве, развију своје
знање и потенцијале и да у потпуности
учествују у својој заједници и ширем
друштву.

Министарство просвете сматра да један од најважнијих циљева образовања јесте: „Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.“

МЕЂУНАРОДНИ ДАН
ПИСМЕНОСТИ 2021.
ГОДИНЕ ПОСВЕТИЋЕМО
НАСТАНКУ ШТАМПЕ.

КАКО ЈЕ НАСТАЛА ШТАМПА?

ТОКОМ ВЕКОВА ЈЕДИНИ НАЧИН ДА СЕ НАПРАВИ КЊИГА БИО ЈЕ ДА СЕ ЦЕЛА ИСПИШЕ РУКОМ, ЗБОГ ЧЕГА ИХ НИЈЕ БИЛО ПУНО. КЊИГЕ НАПИСАНЕ РУКОМ ЗОВУ СЕ РУКОПИСНЕ КЊИГЕ.

ПОТРЕБА ЗА ШТАМПОМ ЈАВИЛА СЕ УПОРЕДО СА ВЕЋИМ ОПИСМЕЊАВАЊЕМ ЉУДИ, КАКО БИ СЕ УБРЗАЛО УМНОЖАВАЊЕ КЊИГА И КАКО БИ БИЛЕ ДОСТУПНИЈЕ ВЕЋЕМ БРОЈУ ЧИТАЛАЦА.

ШТАМПАЊЕ ЈЕ ВЕЋ БИЛО ИЗУМЉЕНО ПРЕ ВИШЕ ОД ХИЉАДУ ГОДИНА НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ, НАЈВЕРОВАТНИЈЕ У КИНИ, АЛИ СВЕ ДО 15. ВЕКА НИЈЕ БИЛО ПРИЛАГОЂЕНО ЗАПАДНИМ ПИСМИМА.

КИНЕЗИ СУ ШТАМПАЛИ СВИТКЕ И КЊИГЕ ПОМОЋУ ДРВЕНИХ БЛОКОВА НА КОЈИМА СУ РЕЗБАРЕНЕ ЦЕЛЕ СТРАНИЦЕ СА ЗНАКОВИМА.

ОНИ СУ ЗА ШТАМПАЊЕ КОРИСТИЛИ ПЛОЧЕ ОД ДРВЕТА КРУШКЕ ИЛИ ЈОЈОБЕ. ТЕКСТ ЈЕ ПРВО БИО НАПИСАН РУЧНО НА ПАПИРУ, ТУШЕМ, А ЗАТИМ НАОПАКО ПОЛОЖЕН НА ПЛОЧУ.

ЗАЧЕТНИКОМ ШТАМПА СМАТРА СЕ
ЈОХАНЕС ГУТЕНБЕРГ (ОКО 1400 - ОКО
1468), НЕМАЧКИ ЗЛАТАР.

ОН ЈЕ ИЗУМЕО ПОКРЕТНА
ШТАМПАРСКА СЛОВА, ТЈ. СВАКО
ПОЈЕДИНАЧНО СЛОВО НА МАЛОМ
БЛОКУ, ТАКО ДА СУ СЛОВА МОГЛА
ДА СЕ СЛАЖУ У РЕЧИ, РЕДОВЕ И
СТРАНИЦЕ, КАО И ДА СЕ УПОТРЕБЕ
ВИШЕ ПУТА.

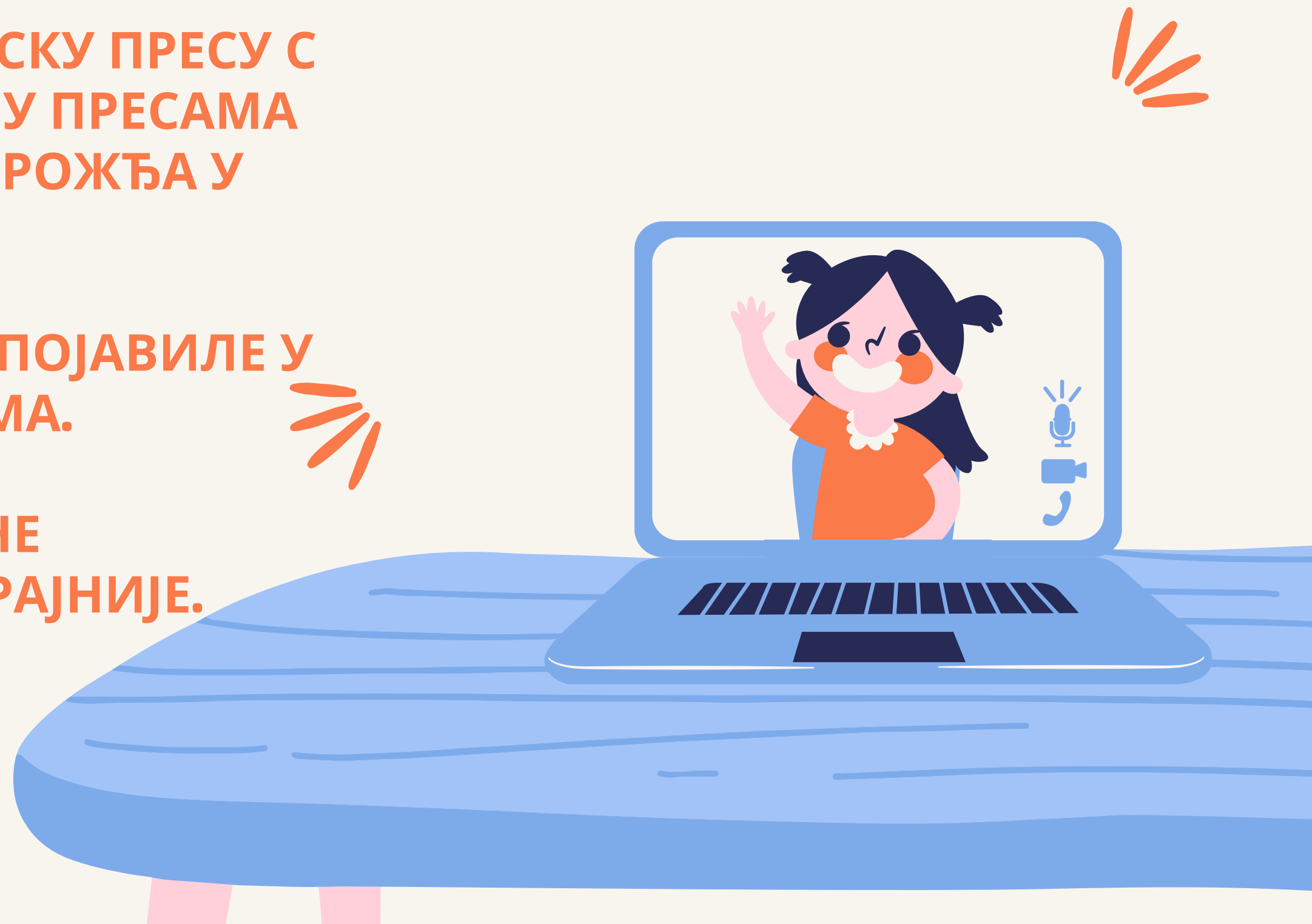

**ЈОХАНЕС ГУТЕНБЕРГ ИЗРАДИО ЈЕ У НЕМАЧКОМ
ГРАДУ МАЈНЦУ, ПЕДЕСЕТИХ ГОДИНА 15. ВЕКА,
ПРВУ СТРАНИЦУ ШТАМПАНАУ ПОКРЕТНИМ
ШТАМПАРСКИМ СЛОВИМА.**

**ОН ЈЕ НАПРАВИО ДРВЕНУ ШТАМПАРСКУ ПРЕСУ С
МЕХАНИЗМОМ НА ЗАВРТАЊ, СЛИЧНУ ПРЕСАМА
КОЈЕ СУ СЕ КОРИСТИЛЕ ЗА ЦЕЂЕЊЕ ГРОЖЂА У
ПРОИЗВОДЊИ ВИНА.**

**КРАЈЕМ 15. ВЕКА ШТАМПАРИЈЕ СУ СЕ ПОЈАВИЛЕ У
ГОТОВО СВИМ ЕВРОПСКИМ ЗЕМЉАМА.**

**КАСНИЈЕ СУ ДРВЕНЕ ПРЕСЕ ЗАМЕЊЕНЕ
ГВОЗДЕНИМ, КОЈЕ СУ БИЛЕ ЈАЧЕ И ТРАЈНИЈЕ.**

СМАТРА СЕ ДА ЈЕ ДИЈАМАНТСКА СУТРА, БУДИСТИЧКИ МОЛИТВЕНИК НА СВИТКУ, НАЈСТАРИЈА У ПОТПУНОСТИ ШТАМПАНА КЊИГА. ШТАМПАНА ЈЕ 868. ГОДИНЕ ПОМОЋУ ДРВЕНИХ РЕЗБАРЕНИХ ПЛОЧА НА СЕДАМ ПАПИРНИХ ТРАКА СЛЕПЉЕНИХ ЈЕДНА УЗ ДРУГУ ДА БИ СЕ ДОБИО ДУГАЧКИ СВИТАК.

ПРВА ШТАМПАНА КЊИГА У ЕВРОПИ, ОДШТАМПАНА ТЕХНИКОМ ПОКРЕТНИХ СЛОВА ЈОХАНЕСА ГУТЕНБЕРГА, БИЛА ЈЕ „БИБЛИЈА“. ТО ЈЕ УЈЕДНО И ПРВА ШТАМПАНА „БИБЛИЈА“ НА СВЕТУ. ОНА СЕ ЈОШ НАЗИВА И ГУТЕНБЕРГОВА ИЛИ 42- РЕДНА БИБЛИЈА. ОДШТАМПАНО ЈЕ ОКО 170 ПРИМЕРАКА ОВЕ КЊИГЕ, НЕКЕ НА ХАРТИЈИ, А НЕКЕ НА ПЕРГАМЕНТУ.

凡欲讀經先念淨口業真言遍
 誦唎 誦唎 摩訶誦唎
 奉請除災金剛 奉請辟毒金剛
 奉請白澤水金剛 奉請赤聲金剛
 奉請紫賢金剛 奉請大神金剛
 奉請定除厄金剛
 金剛般若皮羅客經

ДИЈАМАНТСКА СУТРА

Сматра се да је овај будистички молитвеник на свитку најстарија у потпуности штампана књига чији је датум израде поуздано утврђен. Штампана је 868.

ТИМСКИ РАД

ЗА РУЧНОМ ШТАМПАРСКОМ ПРЕСОМ ОБИЧНО СУ РАДИЛЕ ДВЕ ОСОБЕ. ЈЕДНА ЈЕ ШТАМПЛА ТАБАК, А ДРУГА ПРИПРЕМАЛА БОЈУ ЗА НОВО НАНОШЕЊЕ НА ФОРМУ КАКО СЕ НЕ БИ ГУБИЛО ВРЕМЕ. НЕКАДА ЈЕ СА ЊИМА РАДИО И ШЕГРТ КОЈИ ЈЕ СКИДАО ТАБАКЕ СА ПРЕСЕ. ОДШТАМПАНИ ЛИСТОВИ ВЕШАЛИ СУ СЕ ПО РАДИОНИЦИ ДА БИ СЕ ОСУШИЛИ.

У 19. ВЕКУ РУЧНЕ
ШТАМПАРСКЕ ПРЕСЕ
УСТУПИЛЕ СУ МЕСТО
МАШИНАМА ЗА МАСОВНУ
ПРОИЗВОДЊУ, АЛИ
НАЈЛЕПШЕ ШТАМПАЊЕ
ЧЕСТО СЕ И ДАЉЕ ОБАВЉА
РУЧНО.

РУЧНА ШТАМПАРСКА ПРЕСА

ВИЛИЈЕМ КЕКСТОН
Први енглески штампар био је
Њедем Кекстон (око 1422-1491). Он
сучио овај нови занат у немачком
граду Келну, а своју прву књигу
штампао је у белгијском граду
Бружу. Касније се вратио у енглеску
отворио штампарију у Лондону.

ШТАМПАНИ ТАБАЦИ
Чак и у раним данима штампарства
књига се није штампала страна по
страну, већ на великим табакима
хартије, са одређеним бројем страна
поредних једна поред друге.
Штампар би узео гомилу табак и на
свима штампаша исти текст с једне
стране. Затим би их окренуо да би
могло да се штампаша и са друге
стране.

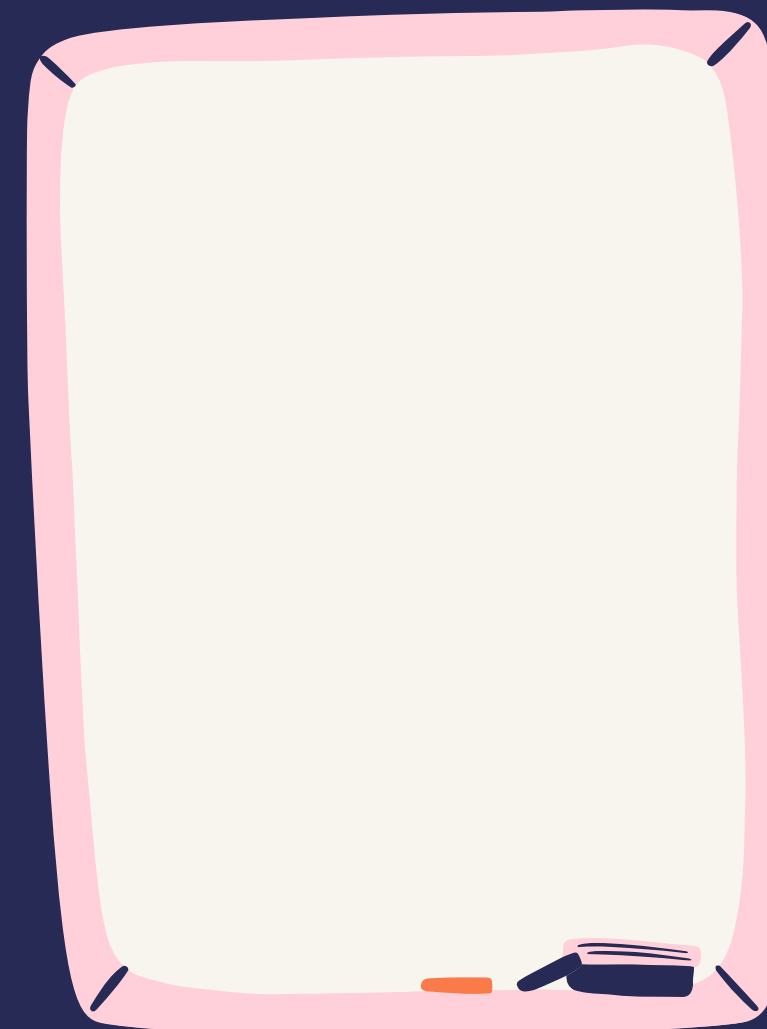
РУЧНА ШТАМПАРСКА ПРЕСА
Форма са штампарским словима
полагала се на радну плочу и на њу
се наносила штампарска боја. Табак хартије коју је
требао одштампати стављао се на тимпан и припремљивао
маском. Тимпан се затим обарао надолу и преко хартије је
онда окретао ручку за покретање постоља радне плоче испод
максималне плоче. Следило је повлачење полуце за окретање закривља и
свакипутење закљопне плоче. Њен притисак стварао је отисак слова на
папирну. Постоље радне плоче поново се извлачило да би се
поставило нови табак хартије и поступак поновно.

ТИМПСКИ РА
За штампарском прецо
радиле две особе. Једна
табак, а друга припре
ново наносише на фо
не би губило време. И
њима радно и шегре ко
табак са прецо

**СРЕЋАН ДАН ШКОЛЕ И
МЕЂУНАРОДНИ ДАН ПИСМЕНОСТИ!**

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

8.9.2021.